

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

**РЕГІОНАЛЬНІ ГЕОЕКОЛОГІЧІ ПРОБЛЕМИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Збірник наукових праць
Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
(Рівне, 20-22 жовтня 2016 р.)**

Рівне – 2016

**Друкується за ухвалою Вченої Ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 27.10.2016 року)**

Редакційна колегія:

- Лико Д. В.*, д-р с.-г. наук, проф. (Рівненський державний гуманітарний університет, голова редакційної колегії);
Романів О. Я., канд. геогр. наук, доц. (Рівненський державний гуманітарний університет, відповідальний секретар);
Мартинюк В. О., канд. геогр. наук, доц. (Рівненський державний гуманітарний університет);
Мельник В. І., д-р біол. н., проф. (Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, м.Київ)
Мельничук В. Г., д-р геол. наук, проф. (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне);
Мудрак О. В., д-р с.-г. наук, проф. (КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”)
Прищепя А. М., канд. с.-г. наук, проф. (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне);
Проневич В. А. д-р с.-г. наук, с.н.с. (Інститут агроекології і природокористування НААН, м.Київ)
Романів А. С., канд. геогр. наук, доц. (Рівненський державний гуманітарний університет);

Рецензенти:

- Ільїн Л. В.*, д-р геогр. наук, проф. (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м.Луцьк);
Клименко М. О., д-р с.-г. наук, проф. (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне);
Лисиця А. В., д-р біол. наук, доц. (Рівненський державний гуманітарний університет)

Р 31 **Регіональні геоекологічні проблеми: сучасний стан та шляхи їх вирішення: Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Рівне, 20-22 жовтня 2016 р.) / Редкол.: проф. Лико Д.В. (голов. ред.) та ін. – Рівне: О. Зень, 2016. — 148 с.**

ISBN 978-617-601-170-5

У статтях розкрито аспекти геоекологічних досліджень регіонів, екологічні, конструктивно-географічні проблеми. Вагоме місце відведено висвітленню питань екотуризму, ролі геоінформаційних методів дослідження у вирішенні проблем природокористування, а також актуальним напрямом екологічної та природничої освіти. До збірника увійшли результати досліджень вчених у сфері наук за напрямками: екологія, біологія, географія, сільське господарство.

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імені, статистичних матеріалів та інших відомостей.

ПІДГОТОВКА КОМПЕТЕНТНОГО ФАХІВЦЯ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

У статті показано, що підготовка фахівців із профільною вищою екологічною освітою є необхідною складовою сталого розвитку суспільства. Визначено і охарактеризовано компоненти професійної компетентності майбутнього фахівця-еколога.

Ключові слова: сталий розвиток, підготовка фахівців-екологів, професійна компетентність.

Voytovych O. P. Training of the competent professionals environmentalist as a basic sustainable development

At the article shows that the training of the environmentalist is an essential component of sustainable development. Defined and characterized components of professional competence of future environmentalist.

Key words: sustainable development, environmental training, professional competence.

Бажання людства до стрімкого економічного зростання призвело до низки глобальних екологічних проблем, серед яких варто виділити різке потепління, кислотні дощі, зменшення біорізноманіття, зниження родючості ґрунтів, ріст захворюваності населення, перевищення смертності над народжуваністю. У зв'язку з цим пріоритетним напрямком розвитку суспільства є сталість, тобто такий розвиток, при якому задоволення матеріальних потреб людства дасть можливість природним екосистемам відновлюватись і не буде загрози для майбутніх поколінь.

В контексті сталого розвитку суспільства актуальності набуває підвищення рівня екологічної освіти та культури населення. У таких умовах екологічна освіта має стати основним чинником, що дасть змогу людству змінити підходи до господарської діяльності. Важливу роль в освіті сталого розвитку відіграє вища екологічна освіта. Згідно Концепції екологічної освіти України [3] вища екологічна освіта є продовженням базової середньої освіти на вищому рівні з метою формування у студентів екологічної культури, глибоких екологічних знань та біосферного світогляду, підготовка фахівців у всіх сферах екологічної практичної управлінської, освітньої та наукової діяльності.

Звідси слідує, що вища екологічна освіта, з одного боку, спрямована на формування екологічної культури фахівців різних спеціальностей, а з іншого, забезпечує підготовку фахівців із профільною вищою екологічною освітою. Безумовно, найважливішою функцією профільної вищої екологічної освіти є підготовка компетентних фахівців-екологів, які здатні кваліфіковано застосувати свої знання у професійній діяльності. Підготовка творчих, самостійних,

відповідальних фахівців-екологів, здатних ефективно працювати над вирішенням професійних екологічних завдань можлива на забезпеченні навчання студентів на засадах компетентнісного підходу.

Аналіз психолого-педагогічної літератури з підготовки майбутніх фахівців дозволяє зробити висновок, що поняття «компетентність» відображає певний рівень професіоналізму фахівця. Для набуття професіоналізму звичайно необхідні відповідні здібності, творча активність, бажання оволодівати майбутньою професією та удосконалювати власну майстерність. Дослідники цієї проблеми наголошують [1], що професіоналізм не обмежується лише характеристиками висококваліфікованої праці, він є особливим світоглядом людини, а необхідною його складовою виступає професійна компетентність.

Поняття «професійна компетентність» не має однозначного тлумачення. Тому можна навести наступні визначення професійної компетентності:

- система здібностей, необхідних фахівцю (Н. Кузьміна);
- певний рівень освіченості спеціаліста (Б. Гершунський);
- формування індивідуальних способів самоствердження у професійному середовищі (І. Бічева);
- сукупність професійних знань, умінь і навичок, а також засобів виконання професійної діяльності (Ю. Афанасьєв);
- знання, уміння, навички, професійно значущі якості особистості фахівця, що забезпечують виконання ним власних професійних обов'язків (Т. Браже);
- сукупність потенційних емоційних, пізнавальних та психомоторних дій ефективної діяльності (М. Альге, Ф. Мар'є);
- знання і вміння з різнобічних сфер життєдіяльності, що необхідні для формування вмінь здійснення діяльності творчого рівня (М. Чаплак);
- професійні знання, уміння і навички та сукупності особистісних можливостей і досвіту фахівця (П. Горкуненко);
- система психічних якостей і станів, в якій виражається єдність теоретичної і практичної готовності фахівця до здійснення професійної діяльності і здатності виконувати необхідні для цього дії (Т.Савінова, А.Яшкова).

В педагогічному словнику професійну компетентність розглядають як інтегративну характеристику ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду достатніх для досягнення мети з певного виду професійної діяльності, а також моральну позицію фахівця [2].

На нашу думку, таке визначення професійної компетентності вдало пояснює єдність практичної та особистісної готовності особистості до якісного виконання професійної діяльності. Тобто, професійна компетентність фахівця визначається його здатністю застосувати наявні знання, уміння і навички для досягнення високих результатів в професійній діяльності, реалізувавши при цьому свій особистісний потенціал.

Враховуючи вище сказане, вважаємо, що професійна компетентність майбутнього фахівця-еколога складається з таких компонентів:

- системи фундаментальних знань з екологічних, природничих, технічних та правових дисциплін;
- практичних професійних умінь та навичок (знання методів екологічного аналізу, уміння проводити моніторинг та оцінку стану довкілля, уміння визначати джерела і шляхи надходження у навколишнє природне середовище шкідливих компонентів, уміння прогнозувати наслідки екологічних катастроф, уміння застосовувати інформаційні технології в професійній діяльності, уміння забезпечувати необхідний рівень охорони праці та індивідуальної безпеки у разі виникнення типових небезпечних ситуацій);
- готовності приймати рішення, які забезпечують виконання професійних обов'язків;
- сформованих особистісних якостей (інтерес до професії, наполегливість, відповідальність, знання етикету, толерантність, адекватна самооцінка, впевненість у собі, комунікативність, критичність, гнучкість, власна мотивація).

Безперечно, що засади сталого розвитку суспільства визначають якісно нові вимоги до професійної підготовки фахівців-екологів, що визначається специфікою їх професійних обов'язків орієнтованих на збереження і охорону навколишнього природного середовища, вирішення екологічних проблем та гармонійний розвиток суспільства.

1. Голубенко О. Освітні стандарти як інтерфейс між освітою та сферою праці / О. Голубенко. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ualogos.kiev.ua/fulltext.html?id=624>.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник./С. У. Гончаренко. – Видання друге, доповнене й виправлене. – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 552с.
3. Концепція екологічної освіти України //Екологія і ресурси: Зб. наук.праць. – Укр. ін-т дослідження навколишнього середовища і ресурсів. – К.: Вид-во «Сталь», №4. – 2002. – С. 5-25.

ЗМІСТ

Войтович О. П. Підготовка компетентного фахівця як основа сталого розвитку суспільства	3
Глінська С. О., Стасюк М. В., Зиль І. П., Верба В. М., Верзун В. А. Перспективні види дендрофлори для озеленення м. Рівне	6
Грицик О. Б., Грицик Ю. О. Роль профілактики гельмінтозів жуйних в системі біологічної безпеки	10
Грядунова О. И., Перепечай Д. А. Современное экологическое состояние бассейна реки Мухавец	13
Жигалюк С. В., Сачук Р. М., Катюха С. М., Збожинська О. В., Рудь О. Г., Пепко В. О. Особливості фенології та онтогенезу членистоногих регіону за сучасних кліматичних змін	18
Зув В. Н., Абрамчук Ю. А. Озеро Сомино (Соминское) как перспективный объект исследования	23
Ільїн Л. В., Ільїна О.В. Озерні комплекси міжнародного статусу України	26
Ішук В. О., Трохимчук І. М. Вплив абіотичних факторів на життєдіяльність Chrysomelidae	31
Коротун С. І. Природно-ресурсна спільність і формування територіальної структури виробництва	34
Костолович М. І. Рекреаційний потенціал природоохоронних об'єктів Рівненської області	38
Лико Д. В., Проневич В. А., Тогачинська О. В. Проблеми екологічної безпеки та сталого розвитку водно-болотних угідь і торфовищ	42
Лико С. М., Портухай О. І., Безверха О. В., Плюта Н. В. Аналіз взаємозв'язку агрохімічних показників мінеральних ґрунтів природних пасовищ та їхньої біологічної активності	52
Мартинюк В. О. Ландшафтно-геохімічні особливості озера Вежицьке (Волинське Полісся)	55
Мельник В. І., Баточенко В. М., Глінська С. О., Присяжнюк О. В., Степанюк Я. В. Нове місцезнаходження <i>Aconitum moldavicum</i> Haug в урочищі Скит	62
Мельничук В. Г., Залеський І. І., Мельничук І. Ф. Фактори мінімального стоку малих річок Малого Полісся в контексті маловодності 2015-2016 років	65
Мельничук І. Ф. Оцінка забруднення важкими металами придорожних смуг в басейні р. Стир (аркуш М-35-VIII)	70
Мудрак О. В., Мудрак Г. В. Екологічна оцінка природних комплексів Регіонального ландшафтного парку "Середнє Побужжя"	73
Ничипорук С. В. Географическое моделирование приграничного сотрудничества Республики Беларусь: актуальность и перспективы	84

Ойцюсь Л. В., Ойцюсь А. М. Особливості поширення неаборигенних видів флори на осушених територіях Волинського Полісся	92
Пепко В. О. Фактори, що впливають на видовий склад гельмінтів диких копитних тварин	97
Разанов С. Ф., Гуцол Г. В. Питома радіоактивність радіонуклідів у квітковому пилку за використання агрохімічних заходів у рослинництві ...	100
Разанов С. Ф., Швець В. В. Концентрація важких металів у квітковому пилку за вапнування кислих ґрунтів	104
Романів А. С., Селецький В. П., Стасюк М. В. Волинська височинна область: підходи до фізико-географічного районування	106
Романів О. Я., Онопрійчук А. Ф., Ковальчук Ю. А. Критерії демографічного старіння Сарненського району	115
Романів О. Я., Токар О. І., Шевчук С. В. Медико-кліматичне оцінювання півдня Рівненської області для потреб рекреації	121
Романів О. Я., Трусова Т. С. Цілі політики розвитку туристичного бізнесу з урахуванням екологічних аспектів	127
Суходольська І. Л., Прокопчук О. І. Таксономічний склад та сезонна динаміка фітопланктону річки Устя (м. Рівне)	132
Шелест Т. А. Зимні паводки на реках Беларуського Полісся	135
Якута О. О. Роль сучасних інформаційних технологій у визначенні родючості ґрунтів Рівненської області	139
Яроменко О. В., Романів О. Я., Микулін М. М. Регіон як інвентивна туристична дестинація	142

Навчальне видання

РЕГІОНАЛЬНІ ГЕОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Збірник наукових праць
Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
(Рівне, 20-22 жовтня 2016 р.)

Відповідальний за випуск:
Романів О.Я., кандидат географічних наук,
доцент Рівненського державного
гуманітарного університету

Підп. до др. 21.11.2016.
Формат 60x84 1/16.
Папір офісн.
Друк цифр.
Гарнітура Times.
Ум. др. арк. 8,6.
Тираж 300 пр.

Видавець: Олег Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
вул. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022,
0362-24-45-09, 068-025-067-4;

olegzen@ukr.net